

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-316-2-55>

УДК: 338.48 (477)

Тетяна ВАСИЛЬЄВА

Сумський державний університет
<https://orcid.org/0000-0003-0635-7978>

Лариса ГРИЦЕНКО

Сумський державний університет
<https://orcid.org/0000-0003-3903-6716>

Ірина КОЖУШКО

Сумський державний університет
<https://orcid.org/0009-0005-7793-2767>

Світлана ГАПОНЕНКО

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
<https://orcid.org/0000-0001-6647-3335>

Владислав КУЦЕНКО

Національний університет «Запорізька політехніка»
<https://orcid.org/0000-0003-0878-9360>

ОЦІНКА ТА УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ

У статті розроблено багатокомпонентний алгоритм процесу оцінки та управління фінансовим потенціалом підприємств сфери туризму та гостинності на основі інтегрального показника. Додатково ідентифіковано фактори впливу середовища діяльності на ефективність управління фінансовим потенціалом підприємств сфери туризму та гостинності, а також перспектив розвитку, які до нього входять. Розроблено можливі варіанти дій щодо покращення показників фінансового потенціалу підприємств сфери туризму та гостинності у розрізі стратегічного функціонування. Визначено, що достатній рівень фінансового потенціалу є одним з ключових факторів для підприємств сфери туризму та гостинності щодо підвищення їхньої конкурентоспроможності, ефективності діяльності та реалізації перспективних можливостей подальшого розвитку. Встановлено, що фінансовий потенціал підприємств сфери туризму та гостинності виступає одним з ключових чинників, які характеризують підприємницьку діяльність у відповідності до наявних фінансових ресурсів, фінансового стану та конкурентних ринкових позицій суб'єкта економічних відносин, а також можливостей розвитку та перспективних напрямів діяльності в умовах динамічного та нестабільного економічного середовища. Нарощення фінансового потенціалу підприємств сфери туризму та гостинності чинить позитивний вплив на ряд аспектів підприємницької діяльності: стабільність конкурентного середовища та наявність конкурентних переваг за існуючої ринкової кон'юнктури, інвестиційну привабливість для стейкхолдерів, сталий та інноваційний розвиток підприємства загалом та ін. Цінність проведеного дослідження полягає у розширенні наукових поглядів щодо управління фінансовим потенціалом підприємств сфери туризму та гостинності. Подальші дослідження пропонується проводити у розрізі розробки науково-методичних положень щодо оптимізації структури фінансового потенціалу підприємств сфери туризму та гостинності у процесі реалізації стратегічних цілей функціонування, а також перспектив застосування GAP-аналізу для ідентифікації та декомпозиції внутрішніх стратегічних розривів за складовими елементами фінансового потенціалу.

Ключові слова: фінансовий потенціал, сфера туризму та гостинності, оцінка, інтегральний показник, управління, конкурентоспроможність, фінансові ресурси, ефективність.

Tetiana VASYLIEVA, Larysa HRYTSENKO, Irina KOZHUSHKO

Sumy state university

Svitlana HAPONENKO

Oles Honchar Dnipro national university

Vladyslav KUTSENKO

«Zaporizhzhia polytechnic» national university

ASSESSMENT AND MANAGEMENT OF THE FINANCIAL POTENTIAL OF TOURISM AND HOSPITALITY ENTERPRISES

The most optimal multi-component algorithm for assessing and managing the level of financial potential has been developed based on the analysis of the integral indicator, which is an aggregate indicator of the financial condition, liquidity, solvency, profitability and competitiveness of enterprise under the existing market conditions. During the analysis and study of the financial potential of tourism and hospitality enterprises, it is determined that it is advisable to divide the concept into financial potential of sustainability and financial potential of development, and it is found that the latter is significantly influenced by direct and indirect environmental factors. In view of this, the most significant factors influencing the level of financial potential of an enterprise in the process of realization of its strategic goals and prospective development opportunities have been analyzed and identified. In addition, a list of possible measures aimed at increasing the level of financial potential of tourism and hospitality enterprises has been developed. It has been established that the financial potential of enterprises in the field of tourism and hospitality is one of the key factors that characterize entrepreneurial activity in accordance with the available financial resources, financial condition and competitive market positions of the subject of economic relations, as well as development opportunities and promising areas of activity in conditions of dynamic and unstable economic environment. The value is in the formation of a methodology for assessing the level of financial potential and developing possible actions to improve it. Further research is proposed to be carried out in the context of developing scientific and methodological provisions for optimizing the structure of the

financial potential of tourism enterprises in the process of implementing strategic goals of functioning, as well as the prospects for applying GAP analysis to identify and decompose internal strategic gaps by the constituent elements of financial potential.

Keywords: financial potential, the field of tourism and hospitality, assessment, integral indicator, management, competitiveness, financial resources, efficiency.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Важливим в умовах нестабільності та мінливості середовища діяльності є те, що кожне підприємство для ефективного розвитку свого та галузі загалом має адекватно оцінювати рівень своїх можливостей та раціонально розпоряджатися належними йому ресурсами. Крім того, забезпечення ефективної діяльності та підвищення конкурентоспроможності сьогодні є одними з основних завдань керівництва підприємств і не лише сфери туризму та гостинності, а в цілому. У свою чергу, дані аспекти, а також ряд інших, як, наприклад, інвестиційна привабливість великою мірою залежать від фінансового потенціалу підприємств сфери туризму та гостинності. Пояснюється це зокрема тим, що фінансовий потенціал являє собою потужний елемент для оперативного та стратегічного впливу на ефективність діяльності та економічний розвиток підприємства, а сьогодні також виступає як один з факторів, що визначають успішність діяльності та ринку. З огляду на це, постає крайня потреба у вивченні явища фінансового потенціалу, методів його оцінки, моніторингу та управління ним, його значення у забезпеченні розвитку суб'єкта господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Провівши дослідження існуючих засад оцінки та управління фінансовим потенціалом підприємств сфери туризму та гостинності приходимо до висновку щодо недостатнього висвітлення даної проблематики серед науковців. Слід зазначити, що велика частина існуючих досліджень спрямована на вивчення аспекту управління даним напрямом діяльності суб'єктів господарювання. До таких зокрема можемо віднести праці В. В. Ткаченко, І. В. Ткаченко та П. В. Пузирьової [13, 15], О. О. Маслиган, Л. Ш. Маматової та ін. [18], О. І. Полохович [12]. Вчені наголошують зокрема на тому, що збільшення фінансового потенціалу підприємства веде до зростання його конкурентоздатності, інвестиційної привабливості та посиленню інтересу стейкхолдерів до нього. Також певною мірою у вітчизняній економічній літературі проведено вивчення аспекту оцінки фінансового потенціалу підприємства, що підтверджується роботами Л. Д. Завідної [20], а також В. М. Марченко та А. І. Бондар [17].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття

Аналіз існуючих наукових праць показує наявність певних напрацювань з питань оцінки та управління фінансовим потенціалом підприємств сфери туризму та гостинності. Водночас досі невирішеними залишається ряд питань щодо оцінки та управління фінансовим потенціалом підприємств саме сфери туризму та гостинності, а саме: різноплановість методичних підходів до оцінки впливу фінансового потенціалу на ефективність діяльності суб'єктів господарювання даної галузі тощо. З огляду на це, незавершеність процесу управління фінансовим потенціалом для підвищення ефективності діяльності туристичних підприємств та підприємств сфери гостинності обумовила актуальність та мету проведеного дослідження, а також окреслила перспективи для подальших наукових пошуків.

Формулювання цілей статті

Метою статті є дослідження підходів до удосконалення процесу управління фінансовим потенціалом підприємств туризму та сфери гостинності, розвиток методичних підходів до його оцінювання.

Виклад основного матеріалу

Важливим етапом управління фінансовим потенціалом підприємства або іншими словами фінансового менеджменту є оцінка його рівня. Саме вона є базою для висновку про наявні та можливі фінансові ресурси, а також перспективи до подальшого розвитку [1].

Оцінку фінансового потенціалу підприємств сфери туризму та гостинності, на нашу думку, доцільно проводити за наступним алгоритмом [8, 10, 11, 14, 20]:

1. Оцінка поточного стану і прогноз розвитку чинників зовнішнього і внутрішнього фінансового середовища підприємства туризму:

- збирання даних з використанням методів статистичного дослідження за сукупністю процесів, що здійснює підприємство;
- розподіл генеральної сукупності на якіснооднорідні та масштабно менші сукупності та подальше вивчення їх складу та взаємодії за певними ознаками;
- формування матриці фінансових показників та нормування її елементів для подальшої оцінки фінансового потенціалу підприємства.

2. Інтегральна оцінка поточного фінансового стану підприємства туризму та сфери гостинності:

- аналіз фінансових показників (показники фінансового стану, рентабельності, ліквідності, платоспроможності тощо) – визначення ефективності використання фінансових ресурсів та готовність підприємства до виконання своїх фінансових зобов'язань;

- аналіз інвестиційного потенціалу – аналіз можливості підприємства здійснювати інвестиції у нові проекти та свій розвиток, а також оцінка ефективності використання залучених інвестиційних ресурсів.
 - аналіз конкурентоспроможності – здатність підприємства конкурувати за поточної ринкової кон'юнктури, аналіз поточного стану конкурентного середовища, потенційних можливостей та загроз, що з ним пов'язані;
 - аналіз ризиків – оцінка рівня ризику, пов'язаного з діяльністю підприємства та розробка стратегії зменшення їх негативного впливу;
 - аналіз забезпечення фінансової стабільності – ступінь забезпечення фінансової стабільності підприємства, встановлення необхідних резервів для запобігання можливим фінансовим збиткам.
3. Формулювання висновків щодо якості управління фінансовим потенціалом на базі аналізу вибраних раніше показників фінансового стану туристичного підприємства:
- формування системи локальних показників та методів оцінки фінансового потенціалу підприємства;
 - визначення нормативних значень та відповідність їм розрахованих на попередньому етапі фактичних значень;
 - ідентифікація рівня фінансового потенціалу туристичного підприємства.
4. Прийняття управлінських рішень щодо змін фінансового потенціалу підприємства туризму у напрямі стратегічного бачення його розвитку:
- оцінювання стадії життєвого циклу підприємства та коригування стратегічних напрямів господарської діяльності (у разі якщо вони були попередньо визначені);
 - визначення факторів впливу макро- та мікросередовища на стратегічні цілі підприємства та оцінка їх впливу;
 - уточнення стратегії діяльності підприємства та оцінка ймовірності її реалізації протягом наступного фінансового року за поточної економічної та суспільно-політичної ситуації.

Таким чином, ефективне управління фінансовим потенціалом підприємств сфери туризму та гостинності, у першу чергу, варто розглядати як систему цілей та дій на перспективу в основі розробки та реалізації яких є ефективне управління наявними у підприємств фінансовими ресурсами з метою максимізації економічного результату. Така система крім іншого також дозволяє виявити обсяг прихованого та внутрішнього резервів фінансових ресурсів підприємства, що, у свою чергу, є одним з напрямів збільшення його можливостей. Разом з тим, ефективність та надійність управління фінансовим потенціалом суб'єкта господарювання на пряму залежить від достовірності проведеного оцінювання, а отже і повноти, достовірності та співставності фінансової інформації [12]. Саме тому вважаємо доцільним приділити увагу саме етапу оцінки фінансового потенціалу підприємства.

Так, для інтегральної оцінки фінансового потенціалу підприємства сфери туризму та гостинності необхідно проаналізувати наступні елементи: обсяг наявних фінансових ресурсів, їх динаміку та віддачу, ефективність управління грошовими потоками, фінансову рівновагу, рівень ризику неплатоспроможності підприємства, його ліквідність та фінансову стійкість, потребу у позиковому чи інвестиційному капіталі і т. д. З огляду на це доцільним є визначення порогових значень окремих показників аналізу фінансового стану підприємств сфери туризму та гостинності (табл. 1).

Як бачимо з таблиці 1, для оцінювання фінансового потенціалу доцільно обирати саме показники-стимулятори діяльності, для яких позитивною тенденцією є зростання. Разом з тим, задля більш ефективного порівняння досить великого масиву даних за доцільне вважаємо розрахунок інтегрального показника фінансового потенціалу, яке являє собою зважене значення показників у відповідності до вагомості кожного з них.

Таблиця 1

Порогові значення показників інтегральної оцінки фінансового потенціалу підприємства сфери туризму та гостинності

Показник	Рівень фінансового потенціалу підприємства			
	Високий	Середній	Низький	Критичний
Коефіцієнт автономії	> 0,5	0,25 – 0,5	0,1 – 0,25	< 0,1
Коефіцієнт забезпеченості активів власними коштами	> 0,1	0,025 – 0,05	0,01 – 0,025	< 0,0
Коефіцієнт маневреності	> 0,4	0,2 – 0,4	0,1 – 0,2	< 0,1
Коефіцієнт загальної ліквідності	> 1,5	0,5 – 1,0	0,25 – 0,5	< 0,25
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	> 0,3	0,1 – 0,2	0,05 – 0,1	< 0,05
Коефіцієнт швидкої ліквідності	> 0,7	0,5 – 0,7	0,3 – 0,5	< 0,3
Рентабельність активів	> 0,1	0,05 – 0,1	0,025 – 0,05	< 0,025
Рентабельність капіталу	> 0,15	0,05 – 0,15	0,01 – 0,05	< 0,01
Рентабельність продажів	> 0,1	0,025 – 0,1	0,01 – 0,025	< 0,01

Джерело: систематизовано автором на основі [7, 10, 16, 18].

Так, для оцінки окремої складової фінансового потенціалу використаємо формулу 1:

$$X_i = \sum_{i=1}^n K_i M_i, \quad (1)$$

де K_i – зважене значення показника в межах і складової фінансового потенціалу;
 M_i – ваги відповідного показника

Загальний же інтегральний показник рівня фінансового потенціалу підприємства сфери туризму та гостинності визначається з використанням принципу розрахунку середньої геометричної (2):

$$\bar{X} = \sqrt[n]{X_1 * X_2 * X_3 \dots X_n}, \quad (2)$$

де X_n – значення інтегрального показника оцінки рівня фінансового потенціалу за окремою складовою.

Варто зазначити, що достовірність оцінки та подальше ефективне управління фінансовим потенціалом підприємства сфери туризму та гостинності більшою мірою залежить від умінь менеджменту інтерпретувати отримані результати інтегрального оцінювання за відповідними показниками. Найбільш загальним трактуванням визначеного рівня фінансового потенціалу є наступне [6, 7]:

- високий рівень (значення інтегрального показника 0,90 і більше) – діяльність підприємства визначається як така, що генерує достатній обсяг фінансового результату, а також характеризується високим рівнем ліквідності та платоспроможності, фінансово стабільним становищем та високими конкурентними позиціями;
- середній рівень (0,60 – 0,89) – діяльність підприємства залишається достатньо прибутковою, хоча і має досить сильну залежність від впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, що певною мірою загрожує фінансовій стабільності, ліквідності та платоспроможності підприємства і потребує постійного моніторингу ринкової кон'юнктури та впливу її змін на конкурентні позиції;
- низький рівень (0,35 – 0,59) – підприємство є фінансово нестабільним та потребує впровадження негайних дій, спрямованих на зростання рівня показників фінансового стану підприємства;
- критичний рівень (0,0 – 0,34) – підприємство є збитковим та фінансово нестабільним, має низькі конкурентні позиції та високий ризик банкрутства.

Говорячи про процес управління фінансовим потенціалом підприємства сфери туризму та гостинності варто також ввести такі поняття як фінансовий потенціал стійкості, який є базовим та фінансовий потенціал розвитку, що передбачає саме перспективні напрями нарощення потенціалу та результативності підприємства. Так, досліджувані методи оцінки фінансового потенціалу є більш співставними з першим, оскільки характеризують саме результати поточної діяльності суб'єкта господарювання. Даний вид фінансового потенціалу є основою формування фінансової рівноваги підприємства та підтримання його платоспроможності та ліквідності на належному рівні, що з огляду на сучасні умови діяльності демонструють спроможність підприємства пристосовуватись до високодинамічних змін зовнішнього середовища діяльності, поглинати його негативні впливи та створювати передумови до нарощення загального потенціалу підприємства. У свою чергу, чинниками і факторами забезпечення фінансового потенціалу розвитку підприємства туризму є не лише його внутрішній потенціал та ряд організаційно-управлінських аспектів, які спрямовані на досягнення стратегічних цілей діяльності підприємства, а й зовнішні економічні умови (рис. 1), які чинять визначальний вплив на можливості підприємства до ефективної діяльності на перспективу [13].

Отже, фінансовий потенціал підприємств сфери туризму та гостинності виступає одним з ключових чинників, які характеризують підприємницьку діяльність у відповідності до наявних фінансових ресурсів, фінансового стану та конкурентних ринкових позицій суб'єкта економічних відносин, а також можливостей розвитку та перспективних напрямів діяльності в умовах динамічного та нестабільного економічного середовища. Так, нарощення фінансового потенціалу підприємства чинить позитивний вплив на ряд аспектів підприємницької діяльності: стабільність конкурентного середовища та наявність конкурентних переваг за існуючої ринкової кон'юнктури, інвестиційну привабливість для стейкхолдерів, сталий та інноваційний розвиток підприємства загалом та ін.

З огляду на проведене дослідження можемо також виділити основні напрями можливого підвищення рівня фінансового потенціалу розвитку підприємства сфери туризму та гостинності [12, 20]:

- підтримання достатнього рівня фінансової стійкості та ліквідності через систему ефективного фінансового менеджменту;
- забезпечення достатнього рівня ефективності та результативності діяльності підприємства через контроль його ділової активності;

- впровадження спеціальної саморегулюючої системи контролінгу на підприємстві як системи функціональної підтримки управлінського інструментарію через інформаційне забезпечення, планування, координацію та контроль;
- інформаційна підтримка постійно діючої системи моніторингу рівня фінансового потенціалу та розробка оперативних управлінських рішень на її основі за умови нестабільності зовнішнього економічного середовища;
- забезпечення фінансової безпеки підприємства як основи його стабільності, впровадження ефективної діяльності та реалізації можливостей розвитку;
- впровадження антикризового управління з метою реалізації управлінських рішень на забезпечення економічної стабільності функціонування за умови нестабільного зовнішнього середовища;
- створення механізму повного управління ризиками, як основи забезпечення економічної безпеки підприємства та підвищення його фінансового потенціалу;
- проведення реінжинірингу з метою ширшого використання сучасних інформаційних технологій для досягнення високих конкурентних позицій, реалізації стратегічних завдань та нових бізнес-цілей, що передбачає повну перебудову ділових процесів для досягнення найбільшої ефективності діяльності підприємства.

Рис. 1. Фактори впливу на ефективність управління фінансовим потенціалом розвитку підприємства сфери туризму та гостинності (систематизовано автором на основі [1, 15, 19])

На нашу думку, впровадження таких заходів у сукупності з доцільною оцінкою та ефективним управлінням фінансовим потенціалом підприємств сфери туризму та гостинності надасть їм реальні можливості щодо досягнення мети максимізації прибутку, мінімізації ризиків, покращення ринкових позицій, залучення достатнього обсягу інвестиційних ресурсів, географічної диверсифікації діяльності тощо.

У загальному розумінні, фінансовий потенціал розвитку підприємств сфери туризму та гостинності є сукупністю усіх наявних у суб'єкта господарювання та потенційних ресурсів і в тому ж числі і фінансових, які забезпечують досягнення у поточній та довгостроковій перспективі окреслених менеджментом стратегічних цілей з урахуванням ряду чинників впливу зовнішнього та внутрішнього середовищ. У свою чергу, оцінка фінансового потенціалу дає підстави для визначення основних напрямів активізації діяльності підприємства сфери туризму та гостинності, розробити ефективну та актуальну для конкретної ринкової кон'юнктури та існуючих умов функціонування стратегію розвитку, яка буде спрямована на мінімізацію можливих витрат і фінансових ризиків [1].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Розроблено алгоритм оцінювання фінансового потенціалу підприємств сфери туризму та гостинності та прийняття стратегічних рішень, які базувались би на значенні інтегрального показника фінансового потенціалу підприємства вищезазначеної сфери. Розроблено загальну методику оцінки, що формалізовано у вигляді динамічної моделі, в основі якої лежить визначення середньої геометричної оцінок окремих елементів фінансового потенціалу.

На основі проведених наукових пошуків додатково ідентифіковано фактори впливу середовища діяльності на ефективність управління фінансовим потенціалом та перспектив розвитку, які до нього входять. Розроблено можливі варіанти дій щодо покращення показників фінансового потенціалу підприємства сфери туризму та гостинності у розрізі стратегічного функціонування.

Подальші дослідження пропонується проводити у розрізі розробки науково-методичних положень щодо оптимізації структури фінансового потенціалу підприємств сфери туризму та гостинності у процесі

реалізації стратегічних цілей функціонування, а також перспектив застосування GAP-аналізу для ідентифікації та декомпозиції внутрішніх стратегічних розривів за складовими елементами фінансового потенціалу.

Література

1. Ареф'єв С. О., Ничипорук М. М. Резерви підвищення ефективності використання фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми інноваційного розвитку кластерного підприємництва в Україні* : Матеріали IV Всеукр. науково-практ. конф. 2020. С. 128–134.
2. Бардаш С. В., Петрук О. М. Ідентифікація фінансового потенціалу франчайзингової туристичної мережі: гносеологічний дискурс. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № 1(95). С. 69–75.
3. Бардаш С. Сутність та умови оцінки фінансового потенціалу франчайзингової туристичної мережі. *The world science of modernity. Problems and prospects of development* : Abstracts of XV International Scientific and Practical Conference, м. Paris, 25 берез. 2021 р. С. 32–35.
4. Блашчак Б. Фінансовий потенціал у структурі потенціалу підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: економіка і управління*. 2019. Т. 30(69), № 3. С. 74–78.
5. Бова В., Хринюк О. Сутність фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки та управління: збірник наукових праць молодих вчених*. 2017. № 11(64).
6. Богма О., Камінський С., Гутник П. Фінансовий потенціал підприємства : методика оцінювання. *Herald of Kyiv National University of Trade and Economics*. 2022. Т. 142, № 2. С. 36–47.
7. Воробей А. С., Шибковський Д. І., Педченко Н. С. Методичні підходи до аналізу конкурентоспроможності підприємства на основі інтегральної оцінки його фінансового потенціалу. *Наука і молодь у XXI сторіччі* : зб. матеріалів Всеукр. молодіж. науково-практ. інтернет-конф., м. Полтава, 30 листоп. 2022 р. С. 111–114.
8. Костирко Л. А., Серeda О. О. Фінансовий потенціал як об'єкт фінансового регулювання розвитку суб'єктів господарювання. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2019. № 1(69). С. 149–157.
9. Мазур І., Алієв Р. А. Сутність і особливості реалізації потенціалу туристичного підприємництва. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2022. № 33. С. 96–104.
10. Марченко В. М., Бондар А. І. Оцінювання фінансового потенціалу підприємства на прикладі ПРАТ «СКФ Україна». *Ефективна економіка*. 2018. № 5.
11. Перерва Б. К. Фінансовий потенціал як важлива складова економіки підприємства. *«Економіка і менеджмент 2023 : перспективи інтеграції та інноваційного розвитку»*. С. 97–100.
12. Полюхович О. І. Управління фінансовим потенціалом підприємства. *Студентський вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. 2022. № 2(18). С. 71–75.
13. Ткаченко В. В., Ткаченко І. В., Пузирьова П. В. Шляхи підвищення ефективності управління фінансовим потенціалом підприємств в умовах ринкової економіки. *Advancing in research and education* : Abstracts of XII International Scientific and Practical Conference, м. La Rochelle, 7 груд. 2023 р.
14. Darahan A., Gevorkyan A. Formation of components of financial potential of the enterprise. *Economic scope*. 2021.
15. Development and effectiveness of financial potential management of enterprises in modern conditions / V. Tkachenko et al. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2019. Vol. 3, no. 30. P. 85–94.
16. Kosova T., Yaroshevska O., Solomina G. Diagnosis and regulation of financial potential of business entities in the system of strategic crisis management. *Ekonomika ta derzhava*. 2020. No. 4. P. 14.
17. Marchenko V. M., Bonda A. I. Managing financial potential of the enterprise. *Efektivna ekonomika*. 2018. No. 11.
18. Modern management paradigm of financial potential of a manufacturing enterprise / O. Maslihan et al. *Ekonomika ta derzhava*. 2022. No. 2. P. 26.
19. Samorodov B. V., Saukh I. V., Vyhovska N. G. Integrated dynamic model of strategic analysis of tourist enterprises financial potential. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2019. Vol. 2, no. 29. P. 296–304.
20. Zavidna L. Evaluation of financial potential of hotel industry enterprise. *Economic scope*. 2020.

References

1. Arefiev S. & Nychoporuk M. (2020). "Reserves for improving the efficiency of using the financial potential of the enterprise". In Actual problems of innovative development of cluster entrepreneurship in Ukraine (pp. 128-134).
2. Bardash, S. (2021). "The essence and conditions for assessing the financial potential of the franchise tourism network". In The world science of modernity. problems and prospects of development (pp. 32-35).
3. Bardash, S. V., & Petruk, O. M. (2021). "Identification of the financial potential of the franchise tourism network: An epistemological discourse". *Economics, management and administration*, (1(95)), 69-75.
4. Blashchak, B. (2019). "Financial potential in the structure of enterprise potential". *Scientific notes of Vernadsky TNU. Series: Economics and Management*, 30(69)(3), 74-78.

5. Bova, V., & Khryniuk, O. (2017). "The essence of the financial potential of the enterprise". Actual problems of economy and management: Collection of scientific works of young scientists, (11(64)).
6. Bogma, O., Kaminskyi, S., & Gutnyk, P. (2022). "Financial potential of the enterprise: Methodology of evaluation". Herald of Kyiv National University of Trade and Economics, 142(2), 36-47.
7. Vorobey, A. S., Shibkovsky, D. I., & Pedchenko, N. S. (2022). "Methodological approaches to the analysis of enterprise competitiveness based on an integrated assessment of its financial potential". In Science and youth in the XXI century (pp. 111-114).
8. Kostyrko, L. A., & Sereda, O. O. (2019). "Financial potential as an object of financial regulation of the development of business entities". Journal of Socio-Economic Research, (1(69)), 149-157.
9. Mazur, I., & Aliev, R. A. (2022). "The essence and features of realization of the potential of tourism entrepreneurship". Scientific notes of Lviv University of Business and Law. Series of economic. Series of legal., (33), 96-104.
10. Marchenko, V. M., & Bondar, A. I. (2018). "Assessment of the financial potential of the enterprise on the example of PJSC "SCF Ukraine". Effective economy, (5).
11. Pererva, B. K. (2023). "Financial potential as an important component of the enterprise economy". In Economics and management 2023: Prospects for integration and innovative development" (pp. 97-100).
12. Polyukhovych, O. I. (2022). "Management of the financial potential of the enterprise". Student Bulletin of the National University of Water and Environmental Engineering, (2(18)), 71-75.
13. Tkachenko, V. V., Tkachenko, I. V., & Puzyrova, P. V. (2023). "Ways to improve the efficiency of managing the financial potential of enterprises in a market economy". In Advancing in research and education.
14. Darahan, A., & Gevorkyan, A. (2021). "Formation of components of financial potential of the enterprise". Economic Scope.
15. Kosova, T., Yaroshevska, O., & Solomina, G. (2020). "Diagnosis and regulation of financial potential of business entities in the system of strategic crisis management". Ekonomika ta derzhava, (4), 14.
16. Marchenko, V. M., & Bonda, A. I. (2018). "Managing financial potential of the enterprise". Effective economics, (11).
17. Maslihan, O., Mamatova, L., Zhukov, S., & Ribak, O. (2022). "Modern management paradigm of financial potential of a manufacturing enterprise". Ekonomika ta derzhava, (2), 26.
18. Samorodov, B. V., Saukh, I. V., & Vyhovska, N. G. (2019). "Integrated dynamic model of strategic analysis of tourist enterprises financial potential". Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice, 2(29), 296-304.
19. Tkachenko, V., Kwilinski, A., Kaminska, B., Tkachenko, I., & Puzyrova, P. (2019). "Development and effectiveness of financial potential management of enterprises in modern conditions". Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice, 3(30), 85-94.
20. Zavidna, L. (2020). "Evaluation of financial potential of hotel industry enterprise". Economic Scope.